

ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ 9/5/2023 | ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΘΕΜΑ: "ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ: ΣΩΤΗΡΙΑ Η ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ;"

ΑΣΤΕΡΗΣ ΠΛΙΑΚΟΣ | ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.Ο.Σ., Ο.Π.Α.

Λόγος Ι

Α. Χαιρετισμός. Β. Προεδρία. Γ. Συμπεράσματα

Α. Χαιρετισμός

Πριν από οτιδήποτε άλλο, ένα μεγάλο ευχαριστώ, από καρδιάς για τη σημερινή σας παρουσία στην εκδήλωση για να τιμήσουμε την Ημέρα της Ευρώπης.

Η **Ημέρα της Ευρώπης**, από κοινού με τη σημαία της Ευρώπης, τεχνικά, έμβλημα της Ευρώπης, συμβολίζει πρώτον την υπεροχή της ειρηνικής συνεργασίας, έναντι της επικράτησης της παράλογης στρατιωτικής ισχύος, δεύτερον την οικονομική ανάπτυξη μέσω της αποσύνδεσής της από τη εθνικιστική διαχείρισή της, τρίτον την προώθηση των αρχών και αξιών του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Η εξέλιξη της διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης φαίνεται να δικαιώνει τη καθιέρωση της Ημέρας της Ευρώπης ως γιορτή ειρήνης, καίτοι ο πόλεμος στην Ουκρανία αποτελεί θλιβερή εξαίρεση, και ευρωπαϊκής ενότητας, όπως θα τα εξηγήσουν καλύτερα οι προπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος ΔΕΟΣ που παρακολουθούν το μάθημα Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Η διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης επιδιώκει πολυδιάστατους στόχους, μεταξύ άλλων την ανάπτυξη μιας κοινής ενεργειακής πολιτικής και μιας κοινής περιβαλλοντικής πολιτικής. Βασική συνιστώσα και των δύο πολιτικών είναι η αποτροπή της κλιματικής αλλαγής, η οποία εγκυμονεί υπαρκτούς κινδύνους για την Ευρώπη και ολόκληρο τον κόσμο.

Το τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών, κατανοώντας το περίπλοκο, όσο και επιστημονικά πρωτόγνωρο, της ενεργειακής μετάβασης, προς μια οικονομία με μηδενικό ανθρακικό αποτύπωμα, αποφάσισε, πριν 4 χρόνια, να ιδρύσει ένα νέο **ΠΜΣ με τίτλο «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΣΤΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ»**.

Το ΠΜΣ έχει ως αντικείμενο την επιστημονική κατάρτιση και την εφαρμογή γνώσεων και δεξιοτήτων των φοιτητών σε επίκαιρα οικονομικά, πολιτικά και νομικά θέματα που χαρακτηρίζουν τις σύγχρονες ενεργειακές αγορές στο διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον. Βασικό χαρακτηριστικό του προγράμματος είναι ο συνδυασμός διεπιστημονικής κατάρτισης [διεπιστημονική εξειδίκευση με πρωταρχικές συνιστώσες τη νομική και οικονομική επιστήμη]. Το Πρόγραμμα παρέχει στους φοιτητές τις απαιτούμενες θεμελιώδεις οικονομικές και νομικές γνώσεις και την ικανότητα εφαρμογής τους, τόσο στη λειτουργία των επιχειρήσεων στο διεθνοποιημένο περιβάλλον, όσο και σε επίπεδο οικονομικού σχεδιασμού στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το **Πρόγραμμα** έχει ως αντικείμενο τα εξής γνωστικά πεδία:

- ✓ Ευρωπαϊκά και Διεθνή Οικονομικά της Ενέργειας
- ✓ Ευρωπαϊκό και Διεθνές Δίκαιο Ενέργειας

Απευθύνεται σε μια ευρεία γκάμα υποψηφίων αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με διαφορετικό επιστημονικό/γνωσιακό υπόβαθρο. Ενδεικτικά αναφέρουμε αποφοίτους Οικονομικών Επιστημών, Πολιτικών και Νομικών Επιστημών, Πολυτεχνείου, Θετικών, Κοινωνικών και Τεχνολογικών επιστημών, κ.ά., που έχουν επιστημονικό ή επαγγελματικό ενδιαφέρον σε θέματα ενεργειακών αγορών.

Διδάσκουν μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και εξωτερικοί συνεργάτες, μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων και καταξιωμένοι επαγγελματίες από το χώρο των οικονομικών και νομικών επιστημών. Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης υποτροφιών σε μεταπτυχιακούς φοιτητές που αριστεύουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, με βάση ακαδημαϊκά κριτήρια.

Απολογιστικά, από την πρώτη χρονιά λειτουργίας του ΠΜΣ έως σήμερα, το σύνολο των φοιτητών είναι 239 από τους οποίους οι 87 είναι απόφοιτοι και οι 152 ενεργοί. Πολλοί από τους αποφοίτους μας, έχουν καταλάβει θέσεις ευθύνης σε σημαντικές εταιρείες του ενεργειακού κλάδου, στη διοίκηση και στις ανεξάρτητες αρχές.

Σήμερα για να τιμήσουμε την Ημέρα της Ευρώπης, αποφασίσαμε να επιλέξουμε ως θέμα το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ευρώπη, αλλά και ο κόσμος ολόκληρος, που είναι η διασύνδεση της ενέργειας και του κλίματος. Ως γνωστόν, η παραγωγή της ενέργειας από τα ορυκτά καύσιμα ήταν για δεκαετίες η αποκλειστική αιτία επιβάρυνσης της ατμόσφαιρας με το διοξείδιο του άνθρακα. Ακόμη και σήμερα, το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 75% της συνολικής ποσότητας των αερίων του θερμοκηπίου, κάτι που σημαίνει ότι η ενεργειακή μετάβαση υστερεί, κάτι που μπορεί να έχει ολέθριες συνέπειες για τον πλανήτη.

Για αυτό και επιλέξαμε ως τίτλο της σημερινής εκδήλωσης το θέμα: «Ενεργειακή μετάβαση-κλιματική αλλαγή: σωτηρία ή ολοκαύτωμα του πλανήτη». Αντί ωστόσο να περιοριστούμε στις μαρτυρίες κορυφαίων ειδικών του χώρου, σκεφτήκαμε να προστρέξουμε και στη συμβολή των φοιτητών του Μεταπτυχιακού μας Προγράμματος.

Αισθάνομαι έντονα την ανάγκη να τονίσω ότι η ανταπόκριση των φοιτητών μας στην πρόσκληση δημιουργικής συμμετοχής υπήρξε εντυπωσιακή και πρωτόγνωρη. Συνολικά 35 φοιτητές έδειξαν το επιστημονικό τους ενδιαφέρον, εκπονώντας παρεμβάσεις, οι οποίες δυστυχώς λόγω του χρόνου έπρεπε να συντημηθούν. Κατά τούτο τους οφείλουμε μια συγγνώμη, δίνοντας την υπόσχεση για ευρύτερες συνεδρίες σε διημερίδες. Κατά μείζονα λόγο που δεν θα μιλήσουν όλοι όσοι εργάστηκαν για την οικονομία της εκδήλωσης.

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω όλους τους συναδέλφους μου στο Τμήμα ΔΕΟΣ, τους διδάσκοντες στο ΜΠΣ, ιδίως την καθηγήτρια Φοίβη Κουντούρη και τους καθηγητές Γιώργο Αναγνωσταρά και Παντελή Βογιατζή για την κρίσιμη συμβολή τους στην οργάνωση της σημερινής εκδήλωσης. Last but not least, θερμές ευχαριστίες στα στελέχη της Γραμματείας του ΜΠΣ, τις τρεις εξαιρετικές συνεργάτιδες Μαρία Λάμπρου, Μαριάννα Μπλιάμπλια και Κατερίνα Λέκκα.

Λόγος ΙΙ. Συμπεράσματα

Ακούστηκαν και ειπώθηκαν άκρως ενδιαφέροντα θέματα.

Πρώτον, ότι αξίζει να εξακολουθήσουμε να γιορτάζουμε την ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ως υπενθύμιση ότι μόνο η ειρηνική συνεργασία μπορεί να αποτρέψει τον πόλεμο, ότι η ισχύς εν τη ενώσει, ότι αποκλειστικός σκοπός κάθε οργανωμένης κοινωνίας πρέπει να είναι η προώθηση της ειρήνης, ο σεβασμός των αξιών και η διασφάλιση της ευημερίας.

Δεύτερον, ότι η ενεργειακή μετάβαση συνιστά μια περίπλοκη και πολυσύνθετη διαδικασία, όπου όλοι: ΕΕ, κράτη μέλη, θεσμικοί φορείς και καταναλωτές θα πρέπει να υιοθετήσουν νέους τρόπους δράσης και λειτουργίας προκειμένου η ενεργειακή μετάβαση να πετύχει. Χρειάστηκαν δεκαετίες για να ολοκληρωθεί η κοινή αγορά ενέργειας, να εδραιωθεί ο ανόθευτος ανταγωνισμός, προς ωφέλεια των καταναλωτών, να αναπτυχθεί μια κοινή ενεργειακή πολιτική, με πνεύμα αλληλεγγύης, που να διασφαλίζει τον ενεργειακό εφοδιασμό, να προωθεί την ενεργειακή αποδοτικότητα, να προωθεί τη διασύνδεση των ενεργειακών δικτύων και να προωθεί την ανάπτυξη νέων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Τρίτον, τονίστηκε με επάρκεια και σαφήνεια ο κρίσιμος ρόλος των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στην ενεργειακή μετάβαση, τα άλματα που έχουν γίνει στην ελληνική αγορά ενέργειας, ο καθοδηγητικός ρόλος του Εθνικού Σχεδίου Ενέργειας και Κλίματος (ΕΣΕΚ), και οι προκλήσεις που τίθενται για την αποθήκευση ανανεώσιμης ενέργειας, όπως και παραγωγής νέων μορφών, ιδίως του πράσινου υδρογόνου.

Τέταρτον, δόθηκε μια κατανοητή εικόνα του ρόλου του Ελληνικού Χρηματιστηρίου Ενέργειας (ΕΧΕ), ιδίως σε συνδυασμό με την καταπολέμηση της ενεργειακής ακρίβειας, της προσπάθειας να καλυφτεί ο χαμένος χρόνος, ιδίως στην ίδρυση και διασύνδεσή του με άλλα Χρηματιστήρια ενέργειας, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η ωφέλεια του θεσμού στο έπακρο.

Πέμπτο, αναλύθηκε επαρκώς η ανάγκη να αλλάξει η Συνθήκη για το Χάρτη Ενέργειας, που αντιπροσωπεύει μια άλλη εποχή, ασυμβίβαστη με τους νέους σκοπούς που τίθενται και ενωσιακά και παγκόσμια.

Έκτο, τονίστηκαν με αναλυτική ακρίβεια οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή, η οποία επιτάσσει την ενεργειακή μετάβαση. Οι κίνδυνοι τρομάζουν και εκδηλώνονται με σφοδρότητα. Ουδείς είναι στο απυρόβλητο. Ούτε βέβαια και η Πατρίδα μας.

Αρκεί η επίκληση μιας πρόσφατης δήλωσης του κ. **Ζερεφού**, για να κατανοηθεί η επικινδυνότητα της κατάστασης. Φέτος, θα είναι στο κόκκινο όλη η έκταση από τη Λακωνία μέχρι το κάμπο της Λάρισας, προσθέτοντας ότι «Το κόστος παγκοσμίως είναι τεράστιο. Έχει υπολογιστεί ότι στο τέλος του αιώνα θα ξεπεράσει τα 123 τρις. δολάρια». Υπό το πρίσμα αυτό, σημείωσε ότι ένα μικρό μέρος αυτού του κόστους αρκεί για να αποτρέψουμε αυτή την κακή εξέλιξη.

Το συμπέρασμα λοιπόν της εκδήλωσής είναι ένα: η σωτηρία του πλανήτη περνάει μέσα από την αποτελεσματική και ταχύτατη ενεργειακή μετάβαση και από την προστασία του περιβάλλοντος, σκοποί υπέρτατου παγκόσμιου ενδιαφέροντος, για την εκπλήρωση των οποίων, όλοι πρέπει να αγωνιστούμε.